

פרשת

מסעי

שנה ב'

גליון מס' 82
תשפ"ב

זכרו תורה משה

שיחות ודרשות חינוך של זקנינו

מורינו הגה"צ

רבי משה הלוי טורק זצוק"ל

שנמסרו לתלמידי תשב"ר

על פרשת השבוע

העלון יו"ל לאור בקשתו הרבה של מו"ז זצוק"ל
 אשר ביקש ואף כתב זאת בצוואתו הק'
וז"ל "זרק בעיקר לחזק בעניני חינוך"

העלון אינו מוגה!

אנא מכם קוראים יקרים תרמו בעין יפה עבור
הוצאת והדפסת העלון והנציחו את יקירכם בטל' המכון.

לקבלת העלון מידי שבוע במייל וכן להארות והערות יש לשלוח למייל המכון.

ניתן להשיג את העלון מידי שבוע מיום ה' בערב אצל המו"ל.

כמו כן ניתן להוריד את העלון מידי שבוע:

מהאתר של דרשו www.dirshu.co.il

ומהאתר של בינינו beinenu.com

שכתוב: הב' מ. בלוי ני"ו הקלדה: הר' י. בלוי שליט"א
 עריכה: הרה"ג ר' ש. א. בלוי שליט"א
 עימוד וגרפיקה: הר' ד. בלוי שליט"א

© כל הזכויות שמורות

מכון "זכרו תורת משה"

ברטנורא 9 בני ברק 03-6186876

6186876@gmail.com

מסעי - חזק - ר"ח מנחם אב

מאחר שאני כל כך מתקשה להסביר לעצמי ולילדים צעירים את מה שאני רוצה להעביר לכם היום לא ישנתי כמעט כל הלילה מרוב דאגה ומחשבה עמוקה לדעת איך למסור לכם את השיעור הזה, לפני שיצאתי בבוקר מהבית ביקשתי מהבני בית שלי שישומו צדקה בקופת העיר בכדי שיהיה לי את הכוח להסביר לכם ילדים את הדבר הבא, מאחר שבקופת העיר יש ברכה מגדולי ישראל מהגאון הגדול המרא דאתרא הרב וואזנר (שליט"א) [זצוק"ל] ועוד גדולי הדור שברכו שמי שיתרום לקופת העיר יהיה לו הצלחה לכן ביקשתי שישומו צדקה ויתפללו עלי שיהיה לי הצלחה.

אנחנו אומרים כל יום בתפילת שחרית מזמור לתודה הריעו לה' כל הארץ 'עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה', מצד אחד התוה"ק אומרת לנו שלעבוד

את הקב"ה צריך להיות בשמחה, ומצד שני יש הלכה שמשנכנס אב ממעטים בשמחה, איך עושים את זה, הרי התורה הק' היא נצחית והיא נועדה לכל דור ודור, ובכל מצב ומצב, גם לימים כאלו שנחרב הבית הגדול של הקב"ה בית המקדש שהקב"ה יעזור שיבנה במהרה בימינו, היום יום שישי זה ר"ח מנחם אב איך משלבים את שני הדברים הללו של עבדו את ה' בשמחה ומשנכנס אב ממעטים בשמחה? זה עבודה גדולה ואני יגלה לכם את הסוד הגדול ילדים, אני ינסה להסביר לכם את זה בדוגמה ע"י מעשה שהיה, פעם אחת איזה ילד כשרוני עם זיכרון מאוד טוב התנהג לא כמו שצריך, בסופו של דבר ילד הוא ילד, הילד קיבל עונש שכל המשפחה יצאו לטיול והוא ישאר בבית, אבל אי אפשר להשאיר ילד לבד בבית, החליטו האבא והאמא שהאמא תצא עם כל הילדים לטיול והאבא

זכרו תורת משה

לנו עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה אפילו בתשעת הימים אנחנו צריכים לעבוד את ה' בשמחה, ילד צריך להבין שהקב"ה לקח לנו את ביהמ"ק כדי לבנות אותנו וכדי לחנך אותנו, הקב"ה לא רצה חלילה להעניש אותנו בזה שהוא לקח לנו את ביהמ"ק רק הקב"ה רוצה שנעבוד אותו בשמחה בפרט בימים כאלו שנלמד איך צריך להתנהג, איך צריך להתחזק בבין אדם לחברו ובאהבת חנם, וללמוד תורה מתוך שמחה, ולכבד את ההורים ואת הרבע'ס כמו שצריך, ולקיים עבדו את ה' בשמחה ודווקא בימים כאלו של חורבן בית המקדש נתחזק ונעבוד את ה' בשמחה, ולכן בימים אלו עושים בחיידרים מסיבות סיום לכל אלו שמסיימים את כיתה ח' ועולים בדרגה, הם הולכים ללמוד בישיבה קטנה להיות בני ישיבה צעירים שזהו כל התכלית של

ישאר בבית עם הילד שלא התנהג טוב, האמא יצאה עם הילדים לטיול וכשהם עברו בטיול ע"י חנות האמא קנתה לכל הילדים דברים טובים והאמא קנתה עוד אחד גם לילד שנשאר בבית, הילדים חשבו כל הטיול שבטח הילד יושב בבית בפניה עם דמעות בעיניים ולכן האמא קונה גם לילד שבבית את הדברים הטובים לשמח אותו אחרי שיחזרו מהטיול, הם חזרו הביתה ומה הם רואים, הם רואים תמונה שלא יאומן, הילד יושב על הברכיים של האבא יושב ולומד עם האבא שמח ונהנה, הילדים לא מבינים הם חשבו כל הזמן שהילד יושב בפניה ובוכה, מה קרה פה? התשובה היא ילדים אם ילד מקבל עונש זה לא בגלל שרוצים לתת לו מכות חלילה, אם אבא ואמא מענישים פעם את הילד הם לא רוצים לנקום בו רק הם רוצים לחנך אותו, וזה מה שחז"ל אמרו

זכרו תורת משה

כאלו שיוצאים כבר לבין הזמנים וזהו זמן שצריך חיזוק גדול, כי נמצאים בבית כל היום והיצר הרע כבר אומר לילד לא נורא אתה יכול לישון עוד קצת ואח"כ היצר הרע אומר לילד תשאר בבית וככה הילד מפסיד תפילה בביהכנ"ס במנין, וכך על כל דבר ודבר היצר הרע מנסה להכשיל, ולכן תכוונו טוב ילדים ואי"ה הקב"ה יעזור וישמע את תפילותיכם ברחמים וברצון.

"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן" התוה"ק מונה את המסעות שהלכו בני ישראל במשך ארבעים שנה, סה"כ ארבעים ושתים מסעות, כתוב במשנה ברורה בשם המגן אברהם שכתב בשם ספר צרור המור שיקראו ברצף את כל המסעות ושלא יפסיקו בין המסעות, בספרי הקדמונים מובא הסיבה מדוע לא להפסיק בין המסעות משום

הבריאה, זהו עבדו את ה' בשמחה דווקא בימים כאלו של תשעת הימים עושים מסיבה ושמחים ומודים להקב"ה שעוד כיתה של בני עלייה שהולכים להיות גדולי הדור של הדור הבא עושים להם מסיבה ומודים להקב"ה מתוך שמחה והודיה, וזהו ההסבר של עבדו את ה' בשמחה בפרט בימים הללו שממעטים בשמחה בדברים שכתוב בשו"ע בהלכות תשעה באב אבל חוץ מזה צריך לעבוד את ה' בשמחה.

השבוע בעז"ה מסיימים את ספר במדבר שזהו הספר האחרון שמסתיים בו ההנהגה של מסירת התורה למשה רבנו בהר סיני, ספר דברים זהו חזרה על כל התרי"ג מצוות, ולכן ילדים תקשיבו טוב את הקריאת התורה ותכוונו טוב בסוף הקריאה כשכולם אומרים חזק חזק ונתחזק שהקב"ה יעזור לנו שנתחזק בתורה ובמצוות בפרט בימים

זכרו תורת משה

התורה מאד מאריכה את כל המסעות של בני ישראל בכדי לפרסם את זכותם ושבחם של עם ישראל על שהלכו אחרי הקב"ה במדבר בארץ לא זרועה, בכל מקום שבני ישראל חנו במדבר הם צייתו למשה רבנו מתי לנסוע ואיפה לחנות, והיה להם בזה ניסיונות כמו שמאריך רבנו הספורנו, בני ישראל ראו לפעמים קילומטר לידם נאות מדבר, הם יכלו להגיד למשה רבנו נלך עוד קילומטר עד לשם, אבל לא הם לא אמרו את זה, ועוד ניסיונות כאלו מאין אלו כמו שמאריך הספורנו, והרי לפרק את האוהלים ולבנות אותם זה היה דבר לא קל והרי לכל משפחה היו בלי עין הרע מספר ילדים גבוה ולארוז את החפצים שלהם זה היה עבודה גדולה מאד, בערב התחיל הענן ללכת והם התחילו לארוז את החפצים עד שתיים בלילה עד שהם סיימו לארוז את כל הדברים, ואילו

שהארבעים ושתים המסעות זה כנגד שם קדוש של הקב"ה של מ"ב אותיות, ישנם מקומות שאת המ"ב מסעות קוראים באיזה מנגינה מיוחדת, בדרך כלל ברוב בתי המדרש ובתי הכנסיות של החסידים נוהגים לעשות כך, בליטא לא נהגו לעשות את המנהג הזה, דבר מעניין רבינו החת"ם שנולד בפרנקפורט שבגרמניה (אמו של החת"ם טמונה בפרנקפורט), בבית הכנסת הגדול בעיר של החת"ם פרשבורג איפה שישם מקום מנוחתו כבוד, שם בביהכ"נ הגדול היה מנהג לשיר את המסעות, אבל בישיבה של החת"ם לא נהגו כך, אנחנו לא מבינים את הדברים העמוקים הללו רק כדאי שבן תורה צעיר ידע מכל הנקודות הללו.

טעם למנהג הזה אפשר להבין ע"פ מה שאומר רבנו הספורנו שהיה אחד מהקדמונים שהסביר בפרשת בהעלותך מדוע

זכרו תורת משה

יקום ובנה את העיר הזאת את יריחו בבכרו ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה" ובוודאי גם למדתם את ספר מלכים שכתוב שם "ויעש אחאב את האשרה ויוסף אחאב לעשות להכעיס את ה' אלקי ישראל מכל מלכי ישראל אשר היו לפניו, בימיו בנה חיאל בית האלי את יריחה באבירם בכרו יסדה ובשגיב צעירו הציב דלתיה כדבר ה' אשר דבר ביד יהושע בן נון".

המדרש מביא שהקב"ה אמר
לאליהו הנביא לך תנחם את חיאל ובניחום אבלים פגש אליהו את אחאב ואמר אחאב לאליהו איך זה יכול להיות שקיללת התלמיד התקיימה וקיללת משה רבנו לא התקיימה, שהרי יהושע קילל את האדם שיבנה את יריחו, האיש שיעז לבנות את יריחו כשהוא יעשה את היסוד של יריחו ימות לו הבן הראשון וכאשר הוא יגמור ויבנה את החומה של יריחו במשך כל

בבוקר הענן עמד והם התחילו לפרק את החבילות שלהם והתחילו להקים את האוהלים, ולאחר כמה שעות שוב הענן התחיל ללכת והיו צריכים שוב פעם לארוז הכל, אמנם ארבעים שנה אקוט בדור, אבל היו דברים נפלאים שבני ישראל כן שמעו את דבר ה', והמסעות הללו היו אחד מהניסיונות שבני ישראל לא נכשלו בהם, ולכן קוראים את זה ברצף ובמנגינה.

המסע האחרון שכתוב במ"ב
מסעות כתוב "ויסעו בני ישראל ויחנו בערבות מואב מעבר לירדן ירחו" ילדים יקרים אתם בטח למדתם נ"ך ובספר יהושע מסופר איך שהמנהיג התלמיד הגדול של משה רבנו יהושע בן נון אמר אחרי שכבש את העיר יריחו ע"י ניסים גדולים כמובא בנביא, אחרי שכבשו את העיר יריחו ושרפו אותה באש השביע יהושע ואמר "ארור האיש לפני ה' אשר

זכרו תורת משה

עם אחאב "ויהי כראות אחאב את אליהו ויאמר אחאב אליו האתה זה עכר ישראל, ויאמר לא עכרתי את ישראל כי אם אתה ובית אביך בעזבכם את מצות ה' ותלך אחרי הבעלים, ועתה שלח קבץ אלי את כל ישראל אל הר הכרמל ואת נביאי הבעל ארבע מאות וחמשים ונביאי האשרה ארבע מאות אכלי שלחן איזבל" ואחאב אסף את כל נביאי הבעל ואז ניגש אליהו אל כל העם ואמר להם מילה חריפה מאד "ויגש אליהו אל כל העם ויאמר עד מתי אתם פסחים על שתי הסעפים אם ה' האלקים לכו אחריו ואם הבעל לכו אחריו ולא ענו העם אתו דבר, ויתנו לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר האחד וינתחהו וישימו על העצים ואש לא ישימו ואני אעשה את הפר האחד ונתתי על העצים ואש לא אש, וקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא בשם ה' והיה האלקים אשר יענה באש הוא האלקים ויען כל

השנים של הבניה ימות לו עוד ילד ועוד ילד, וכאשר הוא יעשה את השער ימות לו הילד השביעי, וקיללת משה רבנו שנאמר בתורה "וסרתם ועבדתם אלקים אחרים והשתחוויתם להם וחרה אף ה' בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר" והרי כל ישראל עובדים עבודה זרה, אמר לו אחאב תסתכל בניתי על כל גבעה וגבעה עבודה זרה והגשמים לא נעצרים, איך קיללת התלמיד יותר גדולה מקללת משה רבנו? דברי אחאב הכאיב מאד לאליהו מיד "ויאמר אליהו התשבי מתשבי גלעד אל אחאב חי ה' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי" לא יהיה גשם עד שהוא יתן רשות שירד גשם, נורא ואיום, כך במשך כמה שנים לא ירד גשם, עד שהקב"ה אמר לאליהו הנביא שילך להיפגש עם אחאב ואני יוריד גשם, אליהו הלך להיפגש

זכרו תורת משה

העם ויאמרו טוב הדבר, ויאמר אליהו לנביאי הבעל בחרו לכם הפר האחד ועשו ראשנה כי אתם הרבים וקראו בשם אלהיכם ואש לא תשימו, ויקחו את הפר אשר נתן להם ויעשו ויקראו בשם הבעל מהבקר ועד הצהרים לאמר הבעל עננו ואין קול ואין ענה ויפסחו על המזבח אשר עשה."

מובא במדרש שכשנביאי הבעל לקחו את הפר קרה שם משהו, הפר שרצו להקריב נביאי הבעל לא רצה לזוז ממקומו, עד שאמר לו אליהו לך עמהם, פתח הפר את הפה והתחיל לדבר לעיני כל העם כמו החמור של בלעם וכך הוא טען, אני וחברי יצאנו מבטן אחד וגדלנו ברפת אחד למה הוא ילך ויקריבו אותו על מזבח ה' ויתקדש שם שמים עליו ואני יעלה על מזבח עובדי הבעל להכעיס את ה', אמר לו אליהו לך עימהם כשם ששמו של הקב"ה יתקדש על ידי הפר שיעלה על מזבח ה' וירד אש

מן השמים כך שם שמים יתקדש על ידך שיראו שנביאי הבעל הם שקרנים, והפר לא רצה לזוז עד שאליהו מסר אותו בידם, ונביאי הבעל הקריבו את הפר על המזבח ומהבוקר עד הצהרים הם צעקו הבעל עננו ואין קול ואין עונה, הם לא נורמלים נביאי הבעל הם לא ידעו שלא יכול לרדת אש מן השמים? כתוב במדרש שחיאל בנה את המזבח והשאיר מתחת למזבח מקום חלול עם חור עד למזבח ונביאי הבעל החביאו את חיאל בתוך החלל הזה והם אמרו לו שמתתי שהם יצעקו עננו הבעל שהוא יוציא אש מהחור הזה על המזבח, הקב"ה שלח נחש ונשך את חיאל והרג אותו, ולכן כשהם צעקו אין קול ואין עונה, ובצהרים אליהו הנביא עשה מהם צחוק ואמר להם תצעקו בקול גדול כי האלוהים שלכם ישן אולי תלכו להעיר אותו, והם כמובן לא הצליחו וכשהגיע זמן עלות

זכרו תורת משה

בעולם, הנשק היחיד שיש לכלל ישראל זה תפילה להקב"ה, ובפרט ילדי ישראל שהוגים ושוקדים בתורה בהתמדה רבה ובשמירת המצוות ובשמירת כיבוד אב ואם ומתפללים בכוונה ואומרים ספרי תהילים זהו הנשק היחיד שיש לנו, זה הדרך של עם ישראל, שאין כוחם אלא בפה, הקול קול יעקב, ומימלא אנא מכם ילדים תעשו מה שילד יהודי חייב לעשות, ילדים הם רחמנים בני רחמנים אתם יודעים מה זה נקרא אלפי אנשים בסכנה, הרשעים הללו מתאכזרים בלי סוף, חוסו עלינו ועליכם ותקחו את עצמכם בידיים, כך בקשו גדולי ישראל והכריזו שכל עם ישראל ובפרט ילדי ישראל ילמדו תורה ויגידו בכוונה גדולה תהילים ובלי ספק הקב"ה יקבל את תפילותינו ברחמים ויציל את כלל ישראל מכל רע וישלח לנו בקרוב את משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

המנחה קרא אליהו הנביא לכל העם ואמר מי לה' אלי, נגשו אליו כל העם ואליהו הנביא בנה את מזבח ה' והעלה עליו את הפר והתפלל "ענני ה' ענני וידעו העם הזה כי אתה ה' אלוקים וגו' ותיפול אש ה' ותאכל את העולה והעצים וכו' ויען העם ויפלו על פניהם ה' הוא האלוקים ה' הוא האלוקים ויאמר אליהם אליהו תפשו את נביאי הבעל ותהרגו אותם" וכך הם עשו, וזה מה שאנחנו אומרים בסליחות וביום כיפור קטן "עננו ה' עננו, עננו כמו שענית לאליהו בהר הכרמל.

ילדים, עם ישראל נמצא במצב לא קל, אתם יודעים שמקובל שתפילת ילדים מאד מקובל אצל הקב"ה, אלפי יהודים נמצאים בסכנה בהרבה מקומות בעולם, הערבים ימ"ש זוממים כל יום לפגוע בנו, עם ישראל כולו בסכנה, האור החיים הק' אמר כל עוד שהעם הזה חי לא יהיה שקט

"מזל טוב וגריא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה אמע"כ ידידינו

הרה"ח ר' יקותיאל יהודה גליק שליט"א ומשפ'

בן הרה"ח ר' אשר גליק שליט"א ומשפ'

נכד הרה"ג ר' יעקב ישראל ויטריאול שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת הבן - הנכד - הגין בשעטו"מ

יה"ר שיזכו אביו ואמו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים

ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח

בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגריא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה אמע"כ ידידינו

הרה"ח ר' יחזקאל קובלסקי שליט"א ומשפ'

בן הרה"ג ר' חיים דוד קובלסקי שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם

בהולדת הבת - הנכדה בשעטו"מ

יה"ר שיזכו אביה ואמה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעשים טובים

ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח

בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ זקננו הגדול

מגדולי מחנכי הדור הגה"צ רבי

משה ב"ר דב הלוי טורק

זצוקללה"ה

נלב"ע ערש"ק ח"י כסלו תשפ"א

~~~~~

ולע"נ רעייתו זקנתנו הדגולה

מרת **טשרנא ב"ר דוד** ע"ה

נלב"ע ז' מרחשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

